

Cây đàn kỳ diệu

Cách nay đã lâu có một nam tước với ba cô con gái. Hai cô gái lớn không đẹp, nhưng cô gái út rất kiều diễm. Cô gái lớn tên Suzon. Cô cao và ốm như một cây sậy; răng cô dài và mũi cô khoằm như một cái móc. Cô thứ hai tên Catherine; cô lùn và béo; má cô đỏ như củ cải; chân cô to như quả bí và mắt cô lé. Leila, cô gái thứ ba, thì như một nụ hồng: cô dễ mến, tươi vui như một con én. Tiếng cô như tiếng họa mi: khi cô hát, ai cũng dừng tay, vui sướng, mê mẩn. Nhưng người ta yêu mến cô không chỉ vì cô đẹp mà còn vì cô có lòng nhân từ, cô không bao giờ hành hạ đầy tớ như hai chị cô, vì không bao giờ cô đuổi xua một người nghèo khổ. Cô được nam tước yêu quý nhất và vì thế mà các chị cô sinh lòng ghen tị. Họ không bao giờ yêu mến Leila, ngay cả khi cả ba còn bé; khi lớn lên, họ ghét Leila, vì họ biết rằng họ không thể lấy chồng chừng nào Leila còn ở nhà.

Một hôm Suzon nói với Catherine:

Bằng cách này hay cách khác, chúng ta phải dứt bỏ món thuốc độc đó. Chừng nào nó còn đi với chúng ta tới một cuộc dạ vũ, chúng ta sẽ không tìm được người cầu hôn.

- Họ chỉ nhìn nó và không ai chú ý tới chúng ta – Catherine thở dài. Chúng ta hãy xin cha đừng cho nó đi chung với chúng ta chừng nào chúng ta chưa kiếm được chồng.

- Ta thử nói xem - Suzon nói.

Thế nên hai người chị đi tìm cha và trình bày lời yêu cầu. Nam tước biết là hai con gái của ông nói đúng. Và vì ông yêu mến con gái út nhất, ông cũng không muốn cô có chồng trước. Ngược lại, ông hết lòng mong muốn tống khứ hai cô gái lớn càng sớm càng tốt vì hai cô khó tính quá.

Ông gọi Leila tới và nói:

- Con nghe đây. Con quá đẹp và con làm cho hai chị con lu mờ. Chúng nó không bao giờ lấy chồng được nếu con cứ đi theo chúng khắp nơi. Vì vậy, con ở lại nhà và đừng đi chơi với chúng khi chúng chưa được người cầu hôn, thì có ích cho mọi người hơn.

- Con xin vâng lời cha dạy - cô dịu dàng nói.

Kể từ ngày đó, Leila không ra khỏi nhà nữa. Thế nhưng hai người chị vẫn không lấy được chồng. Cả khi Leila không theo họ dự dạ vũ, suốt đêm họ cũng không được ai mời nhảy và dĩ nhiên không có chuyện cầu hôn.

Sau một thời gian, Suzon nói với Catherine:

- Ý kiến của mày không ích lợi gì cả. Chừng nào nó còn sống, chúng ta không thể tìm thấy hạnh phúc.

- Nó sẽ chôn cả hai chúng ta - Catherine thở dài.

- Cái đó cũng còn tùy nơi chúng ta - Suzon hét.

- Chị muốn nói gì?

- Ở... một tai họa xảy ra...

Catherine giật mình.

- Không nên nói những điều như vậy? Dầu sao Leila cũng là em của chúng ta.

- Đồ ngu! Suzon cãi lại. Cứ làm gái già tới chết đi, nếu mày thích thế?

Suzon tới thẳng phòng em gái và nói giọng ngọt ngào:

- Ở một mình em không buồn sao? Đi dạo một vòng trong vườn đi.

Leila nhảy cẫng lên vì vui mừng.

- Em sẵn sàng đi với chị. Catherine đâu?

- Nó ngủ - Suzon trả lời.

Cô nắm tay Leila và kéo em ra vườn. Được một lúc, cô nói:

- Đã lâu rồi em không ra khỏi vườn... Hay chúng ta đi vào rừng chơi?

- Em không đi được - Leila thở dài. Chị biết là cha đã cấm em.

Chỉ một lần, cha không nói gì đâu - Suzon nói. Chúng ta sẽ trở về ngay, và trong rừng mát lắm.

Leila xiêu lòng và theo chị vào rừng. Trên đường đi, Suzon tán gẫu rất vui vẻ. Khi tới bên một vực sâu, Suzon dừng lại.

- Em thấy sườn núi này không? Cô nói. Ai từ đây rơi xuống cũng chết chắc.

Trong khi nói chuyện, cô ta buông tay em gái và xô mạnh. Leila mất thăng bằng và ngã. Nhưng trong khi rơi xuống vực, cô nắm được cành của một bụi đỗ tùng mọc trong một kẽ đá.

- Cứu em với! Cô la lớn. Cô cũng không nghĩ là Suzon đã đẩy cô.

- Giúp em với, chị ơi! Cô vừa la vừa đưa một tay ra trong khi tay kia bám chặt nhánh đỗ tùng.

- Tao sẽ giúp này! Suzon gần như điên dại khi thấy Leila chưa chết. Tao sẽ giúp mày, nhưng không như mày tưởng. Cô bẻ một nhánh cây dài và đưa cho con bé khốn khổ. Nhưng đúng lúc Leila sắp nắm nhánh cây, cô ta đánh mạnh lên tay. Leila rú lên đau đớn, nhánh cây đỗ tùng gãy và cô gái rơi xuống đáy vực.

- Ở lại đó đi? Thỏa mãn, cô hét lớn.

Cô trở về nhà. Trong bữa ăn tối, khi người cha hỏi Leila đâu, Suzon nói rằng có lẽ cô nhức đầu và cô đã đi ngủ. Nhưng sáng hôm sau, khi Leila không có mặt để ăn điểm tâm, nam tước lo ngại, bảo một người hầu đi lên phòng cô. Người hầu trở lại nói cô không có trong phòng. Nam tước cho lục lọi khắp nhà và khắp vườn, nhưng không thấy cô đâu cả. Nam tước cho cả vùng biết ai đưa được con gái ông về sẽ thành người giàu có. Người ta tìm kiếm khắp vùng nhưng không ai nghĩ tới lục lọi khu rừng lân cận.

Suzon không nói gì với cô em kế, nhưng Catherine rất ngờ chuyện đã xảy ra. Nhưng vì cô rất sợ chị mình nên cô không nói gì với nam tước. Trong lúc đó, Leila nằm chết lịm dưới đáy vực.

Suzon đã không làm khi nghĩ rằng sẽ không có ai tìm thấy cô ở chỗ đó. Tay cô gái vẫn nắm chặt một nhánh đồ tùng mà cô đã rút được khi rơi xuống vực. Trong đáy vực ẩm thấp, thân thể cô phân rã rất nhanh. Mùa thu khâm liệm cô dưới lớp lá vàng; vào mùa xuân, một dòng nước lũ phủ đất, cát lên thi thể của cô. Thỉnh thoảng, một hòn đá từ vách núi rơi xuống. Một năm sau, Leila không còn gì lại cả. Nhưng nhánh cây đồ tùng không chết. Nó bắt rễ và mọc về phía ánh nắng, nhanh và cao đến nỗi chỉ hai năm sau cây đồ tùng đã vươn lên tới bờ vực. Đó là một cây tùng rất đẹp. Những nhánh cao nhất của nó phát ra mùi thơm ngào ngạt và khi gió lung lay tán lá, người ta nghe một âm thanh rất lạ và buồn, ni non như tiếng vĩ cầm.

Một anh chăn cừu người Di-gan còn trẻ tên Lavouta si mê cây tùng xinh đẹp này. Anh chăn cừu cho nam tước và thường tới ngồi bên bờ vực để nghe tiếng rì rào bí ẩn của cây tùng... Lavouta có một cây vĩ cầm - một nhạc cụ cũ có vẻ sắp rã ra từng mảnh. Nhưng anh kéo đàn hay lắm. Anh rút ra từ cây vĩ cầm những khúc du dương xúc động đến nỗi những người qua đường tưởng rằng chính linh hồn của rừng thẳm tự mình chơi đàn... Một hôm, khi anh ngồi kéo đàn bên bờ vực, anh làm gãy mã vĩ. Tai hại quá! Lavouta bực mình để đàn xuống, và cây đàn tuột xuống vực sâu, mất dạng. Lavouta khóc nước mắt. Cây vĩ cầm là niềm vui độc nhất của anh. Làm sao bây giờ? Có lẽ không bao giờ anh có được một cây đàn khác. Anh khóc lâu lắm, rồi anh ngủ quên vì mệt nhọc và thất vọng. Anh nằm mơ rất lạ. Thoạt tiên, anh tưởng như nghe tiếng rì rào êm ái của cây đồ tùng biến thành một điệu nhạc du dương giống như tiếng ni non của cây vĩ cầm.

Nhất định đây là cây đàn của mình, anh chăn cừu nói thầm trong giấc mơ. Anh ngạc nhiên khi nghe cây vĩ cầm tự nó lên tiếng. Anh chăm chú lắng nghe và một lúc sau, hình như anh nghe cả lời nói. Anh hiểu, vì đó là một bài hát Di-gan; một giọng phụ nữ dịu dàng nói: "Cầm đàn và kéo đi. Kéo đàn và kể rằng một đứa tàn ác rằng dài đã giết tôi."

Đó là một lời khẩn cầu tha thiết. Nhưng anh làm sao kéo đàn được khi cây đàn của anh nằm dưới đáy vực? Thình anh anh nghe một tiếng nói từ đáy vực vọng lên như để trả lời những ý nghĩ của anh. Anh nghe:

- Cắt ngọn cây đồ tùng để làm một cây vĩ cầm mới.

Lúc đó anh chăn cừu tỉnh giấc. Anh giụi mắt và nghĩ tới giấc mơ. Nhưng rồi anh bảo thầm "Mơ chỉ là mơ..." và, vì trời đã về chiều, anh tập hợp đàn cừu và trở về.

Nhưng đêm đó anh không ngủ được. Bài hát Di-gan dường như theo đuổi anh... Khuya lắm Lavouta mới chợp mắt. Và anh lại nằm mơ rất lạ. Hình như một thiếu nữ đẹp đã vào căn phòng bé nhỏ sau chuồng ngựa của anh. Tay cô cầm cây vĩ cầm của anh. Cô đưa cây đàn cho anh và, nói bằng tiếng Di-gan, cô yêu cầu anh cầm lấy và kéo đàn.

- Rồi anh đập cây đàn lên bàn và em sẽ thành vợ anh...

Hôm sau, ngay khi thức dậy, Lavouta vội vã đem một cái cửa tới bờ vực. Anh cưa ngọn cây tùng đem về. Kế đó anh lấy một con dao bén và cắt gọt khúc gỗ. Anh ngạc nhiên thấy khúc gỗ thành hình quá dễ dàng. Ngay buổi chiều đó, thân đàn đã được làm xong. Lavouta xin ruột cừu của người đầu bếp để làm dây đàn. Anh lấy lông đuôi ngựa làm cần kéo. Cây vĩ cầm đã sẵn sàng.

Lavouta đặt đàn dưới cằm và lướt cần qua các dây đàn. Thế là cây vĩ cầm lên tiếng và nó hát bài ca của thiếu nữ. Người chăn ngựa ngạc nhiên chạy tới:

- Ai đàn và hát ở đây? Có phải anh không Lavouta?

- Không phải tôi mà là cây vĩ cầm mới của tôi. Nó tự đàn và hát một mình.

Lavouta để mã vĩ ra xa các sợi dây đàn và cây vĩ cầm vẫn hát tiếp.

- Nó hát gì vậy? người chăn ngựa hỏi.

- Một phụ nữ hát bằng tiếng Di-gan rằng một cô gái xấu xa răng dài đã giết nàng - anh chăn cừu giải thích.

- Một cô gái xấu xa răng dài? người giữ ngựa sừng sốt. Anh có một cây đàn kỳ dị quá, anh bạn ạ. Anh nên đi tìm ngài nam tước để cho ngài nghe bài hát này. Ngài sẽ hiểu, vì người ta nói vợ ngài là người Di-gan.

Người giữ ngựa đưa Lavouta đi gặp nam tước.

- Anh thanh niên Di-gan này có một cây đàn rất lạ. Nó tự đàn và hát một mình. Xin ông chủ nghe nó.

Lavouta đặt cây vĩ cầm dưới cằm và tiếng nói dịu dàng của thiếu nữ lại vang lên. Nam tước giật mình:

- Tiếng nói của con gái ta - ông thét lớn. Nó ở đâu?

Ông nhìn quanh, nhưng đâu có Leila. Trong lúc đó, cây đàn vẫn hát.

- Một đứa con gái xấu xa răng dài! nam tước kêu to. Ta bắt đầu hiểu rồi. Bây giờ ta biết ai đã giết con ta!

Ông đi ra khỏi phòng và tới thẳng phòng con gái lớn.

- Hãy thú nhận là mày đã giết em mày! ông quát.

Suzon tái mặt, nhưng cô trấn anh rất nhanh:

- Con cóc Catherine đã nói với cha, phải không? Cô ta hỏi với giọng chế nhạo.

- Thế mà nó không nói gì với ta cả! Ông gào thét. Con gái của ta trong sạch thật. Cả hai đứa đi khuất mắt ta ngay. Không bao giờ được để ta thấy mặt chúng bay nữa, nếu không, ta sẽ cho đầy tớ đuổi chúng bay đi.

Ông quay lưng, ra khỏi phòng, giận tím mặt. Suzon chạy tới phòng em gái:

- Mày đã kể gì với cha? Cô ta giận dữ, la hét. Làm sao mày biết Leila đã gặp chuyện gì? Tao chưa bao giờ nói với mày rằng tao đã đẩy nó xuống vực!

- Chị dám làm chuyện đó hả? Catherine kinh hoàng. Tôi đã ngờ chính chị làm nó mất tích. Nhưng chưa bao giờ tôi nói một lời với cha.

- Thế thì ai đã nói với ông? Dầu thế nào thì chúng ta cũng khổ rồi. Cha đuổi cả hai đứa chúng ta.

- Cha đuổi chúng ta ư? Catherine rên ra. Chúng ta sẽ ra sao?

Trong lúc đó Lavouta đã trở về phòng của anh sau chuồng ngựa. Anh ngồi bên cây đàn, nghĩ tới những điều người giữ ngựa vừa cho anh biết về số phận của Leila. Có lẽ đó là cô gái đã hiện ra cho anh thấy trong

mộng chẳng? Cô đẹp quá! Và cô đã hứa sẽ thành vợ anh nếu anh đập cây đàn vào bàn... Anh phân vân một lúc: anh có nên đập cây đàn mới tự đàn và hát một mình không? Cuối cùng, anh quả quyết đứng dậy, cầm cây đàn đập mạnh lên bàn. Cây đàn vỡ ra thành trăm ngàn mảnh. Và ngay tức khắc thiếu nữ trong mộng hiện ra. Tay cô cầm cây vĩ cầm cũ của Lavouta. Anh nhận ra nó ngay, đầu trông nó khác hẳn. Nó đã được đánh bóng, sáng láng như gương; dây đàn mới và óng mượt như tơ. Cần kéo mà thiếu nữ đưa cho anh không bị gãy. Cô gái dịu dàng nói:

- Đàn của anh đây, Lavouta. Em đem nó tới cho anh từ đáy vực, nơi em đã bị chôn vùi suốt hai năm. Mẹ em là người Di-gan và biết chút ít pháp thuật. Cha em yêu mẹ vì mẹ rất đẹp. Nhưng một vị thần phục vụ mẹ em đã muốn trả thù bà vì bà đã lấy một người phạm tục làm chồng. Bà bị phù chú: tất cả con cái của bà đều xấu xa, hung ác. Sau khi sinh hai chị, mẹ em van xin vị thần giải trừ phù chú. Vị thần đồng ý với điều kiện: sau khi sinh đứa con thứ ba, mẹ em phải chết và trở thành vợ ông ta ở thế giới thần linh. Vì thế mẹ em đã chết để cho em được xinh đẹp. Khi chị em đẩy em xuống vực, linh hồn mẹ em biến thành cây đỗ tùng và em đã bám vào cây khi rơi xuống. Khi chị em đập vào tay em, em rơi xuống đáy vực, mang theo một nhánh đỗ tùng, đó là bàn tay của mẹ em. Nhánh đỗ tùng bắt rễ ở đáy vực và mọc thành cây lớn. Như vậy em đã sinh ra lần thứ hai từ thân thể của mẹ em... Nhưng em chỉ có thể trở lại hình dạng con người nếu có người lấy gỗ cây tùng làm thành vật thân thiết nhất của mình... Anh yêu cây đàn của anh... Khi nó rơi xuống vực, em biết rằng chỉ có anh, bằng tình yêu của mình, lưới có thể ban sự sống cho gỗ cây đỗ tùng. Vì vậy em hiện ra trong mộng để chỉ dẫn anh.

Lavouta nhìn thiếu nữ như vẫn còn mơ. Rồi anh nói:

- Tôi đã trả sự sống cho cô, còn cô trả cây đàn cho tôi. Chúng ta không ai nợ ai.

Thiếu nữ mỉm cười:

- Không phải vậy, vì anh quên rằng em đã có lời hứa. Anh hãy thử đàn đi.

Lavouta để đàn dưới cằm và bắt đầu đàn khúc hát Di-gan.

Tiếng đàn làm cho chính anh cũng phải run rẩy vì khoái cảm.

Chưa ai trên đời có một cây đàn như vậy. Anh chần chờ nhắm mắt và chỉ nghĩ tới chơi đàn...

Bỗng cửa phòng mở ra, nam tước bước vào. Ông nhìn thấy thiếu nữ:

- Con ơi!

- Con đây, cha! cô khóc và ngã vào tay cha.

- Vậy có phải cây đàn nói không đúng? Con vẫn sống? Suzon không giết con, có phải không?

- Chị đã toan làm vậy - Leila trả lời. Chị đã đẩy con xuống vực, nhưng Lavouta đã trả lại sự sống cho con. Con đã hứa sẽ làm vợ anh ấy.

- Vậy thì được - nam tước nói. Con muốn lấy ai tùy ý. Con còn sống, chuyện đó mới đáng kể.

Một lúc sau, khi ba người đi ra, họ thấy Suzon và Catherine đang rời khỏi lâu đài. Họ ra đi vĩnh viễn. Khi người chị cả thấy Leila, cô kêu thét khủng khiếp và ngã vật ra sau. Cô chị kia đứng như tượng đá. Leila

chạy tới, quì bên Suzon, cố cứu tỉnh cô.

Lúc đó người ta thấy một người lạ đi qua. Ông ta mặc quần áo đầy tớ và thọt một chân. Nam tước ra lệnh:

- Đỡ con bé này dậy. Sau đó, đuổi nó đi. Con bé kia phải đi theo nó.

- Đừng, cha ời. Leila van xin. Chị Catherine vô tội. Chị không biết chị Suzon có thể làm gì. Nếu họ tàn ác, cũng không phải lỗi của họ. Đó là do phù chú. Xin cha tha thứ họ.

Cô van nài tha thiết đến nỗi nam tước xiêu lòng. Ông ra lệnh cho người đầy tớ mang Suzon hãy còn bất tỉnh vào lâu đài. Nhưng ngay khi người lạ bồng Suzon lên, đất dưới chân ông ta mở ra và cả hai người biến mất.

- Chính là ma quỷ hiện hình - nam tước nói. Nó đã đem Suzon xuống ngay địa ngục.

Catherine run rẩy cả người. Cô quì xuống xin Leila tha thứ. Leila nắm tay cô, đỡ cô đứng dậy và nói:

- Em không giận chị. Chị hãy ở lại với em, chúng ta sẽ sống với nhau. Nếu chị không lấy chồng, chị sẽ trông nom con của em.

Nam tước tổ chức một hôn lễ huy hoàng cho con gái. Lavouta không còn là một anh chăn cừu nghèo nàn nữa. Không phải vì anh lấy được một cô gái giàu, mà vì nhạc của anh đã làm anh nổi tiếng khắp nơi. Anh kiếm được nhiều tiền nhờ cây đàn kỳ diệu của mình và nhờ vậy nuôi nấng được một gia đình đông đúc.

Catherine vẫn lé mắt, nhưng đã trở nên hiền hậu hơn. Và điều kỳ lạ là cô càng tử tế thì cô càng bớt xấu. Rồi cô cũng tìm được một người chồng và tất cả sống hạnh phúc cho tới ngày cuối cùng.

Randache và Youache

Chuyện tôi kể cho các bạn nghe đây xảy ra lâu lắm rồi, nhưng ngày nay người Di-gan vẫn còn nhắc lại...

Ngày xưa, người Di-gan có một tổ quốc, một xứ sở giàu đẹp, khi họ bị đuổi ra khỏi xứ, họ tản mác khắp nơi, vượt núi non, sông ngòi, có cả một số người vượt biển. Họ chia ra hai nhóm; những người vượt núi tới các thảo nguyên phía Đông làm nghề chăn nuôi gia súc. Họ sành về ngựa và có cả những đàn gia súc riêng. Nhóm kia theo con đường thuận tiện hơn dọc bờ biển. Người thuộc bộ tộc này thường thấp bé và kém lực lưỡng; họ sinh nhai bằng nghề âm nhạc, phụ nữ nhảy múa rất giỏi.

Đường đi của các bộ tộc dài hàng thế kỷ... Nhưng khi hai dòng chảy chậm chạp tiến về phía Đông, có một hôm các bộ tộc gặp nhau trên một bình nguyên đầu lúc này họ đã trở thành xa lạ. Các thủ lĩnh chào nhau và nhận thấy rằng họ hiểu nhau mặc dầu nói những thứ tiếng khác nhau. Họ dựng trại chung và nhóm bếp. Sau bữa ăn, họ cùng nhau mở hội. Mỗi bộ tộc đều muốn phô trương tài năng của mình. Các kỵ sĩ cỡi ngựa, quăng dây bắt gia súc. Nhạc công đánh đàn trong khi phụ nữ nhảy múa.

Cái gì phải tới đã tới. Một trong những người cỡi ngựa quăng dây nhanh nhẹn nhất si tình cô gái nhảy múa kiêu diễm nhất. Và cả hai biết rằng họ chỉ được vài giờ ở bên nhau, vì không có người Di-gan nào có quyền rời bỏ bộ tộc của mình. Luật lệ rất khắc nghiệt và mọi hành vi bất phục tùng đều bị trừng phạt bằng cái chết. Nhưng chàng kỵ sĩ và nàng vũ công thà chết hơn là xa nhau. Họ quyết định cùng nhau bỏ trốn.

Họ lưu lạc trong hai năm. Năm đầu họ có một đứa con; một đứa con nữa ra đời sau đó một năm. Nhưng sau khi sinh đứa thứ hai ít lâu, cặp vợ chồng tới một vùng đang bị bệnh dịch. Người chồng mắc bệnh và chết. Người vợ tiếp tục cuộc hành trình với hai đứa con nhỏ. Nàng không biết rằng nàng cũng đã mang mầm bệnh. Nàng ngã gục và trút linh hồn gần một ngôi làng... Dân làng chôn nàng và đem hai đứa bé về làng.

Tình cờ người trại chủ giàu nhất làng vừa mất một đứa con; ông quyết định nuôi hai đứa bé Di-gan. Đó là hai đứa con trai. Người trại chủ có hai đứa con gái gần bằng tuổi hai đứa trẻ mồ côi. Vợ người trại chủ là một người đàn bà tử tế, nhưng bà đã chết sau đó vài năm. Thế là cuộc đời của hai đứa bé Di-gan trở nên điêu đứng. Chúng phải chăn gia súc cho người trại chủ. Đứa lớn tên Kandache chăn heo; đứa nhỏ tên Youache chăn cừu.

Kandache cao lớn và cường tráng so với tuổi. Cậu săn sóc đàn heo rất tốt và không để mất một con heo con. Người trại chủ mua cho cậu một cây roi lớn mà cậu rất thích. Cả vùng không ai múa roi và vùng những vòng dây giỏi bằng cậu. Youache chỉ nhỏ hơn anh cậu một tuổi, nhưng ở bên cạnh anh trông cậu như một đứa bé. Kandache cường tráng và táo bạo bao nhiêu thì Youache yếu đuối và nhút nhát bấy nhiêu. Trên đời này cậu thích nhất ống sáo mà cậu tự chế tạo bằng một nhánh liễu. Cậu đã tự học thổi sáo và chỉ cần nghe một lần là có thể thổi bất cứ điệu nhạc nào. Và cậu thổi sáo hay lắm.

Hai cô con gái của người trại chủ cũng không có vẻ gì là chị em. Cô lớn Draga quả là một con quỷ. Cô ta hành hạ hai anh em mồ côi bằng thích và nhất là cô nghĩ được nhiều cách hay ho để giày vò Youache. Cậu bé sợ cô ta như sợ lửa. Draga không dám hung bạo với Kandache lắm vì cô ta sợ cây roi của cậu. Ngược lại, cô em Marika là một cô gái hiền hậu. Cô thường lén cha và chị mang thức ăn cho hai anh em mồ côi. Buổi tối, cô thích nghe Youache thổi sáo.

Hai anh em không bao giờ rời nhau. Kandache giữ heo ở dưới thung lũng, trong khi Youache chăn cừu trên

sườn đồi. Cả ngày Youache có thể nghe tiếng roi vun vút của anh và Kandache lắng nghe tiếng sáo của em. Chiều xuống, hai anh em cùng đàn súc vật về trại.

Một hôm, khi đếm số heo, Kandache thấy thiếu một con heo sữa và cậu hoảng sợ. Cậu gọi Youache; nhưng cậu em cũng vừa thấy mất con cừu non. Cả hai đếm số súc vật nhiều lần, nhưng kết quả không khác gì nhau; Youache khóc nước mắt.

- Chúng ta phải làm sao? Ông chủ sẽ đánh chúng ta.

- Chúng ta sẽ không về nhà ngay - Kandache an ủi. Không ai ngoài chó sói đã bắt gia súc của ta. Ta đi xem có tìm ra dấu vết nào không.

Quả nhiên hai anh em tìm được dấu của sói. Dấu vết dẫn tới khu rừng.

- Ta không thể trở về nếu không theo dõi tên trộm này tới hang ổ của nó - Kandache nói. Khi tìm được tổ nó, ta sẽ cho ông chủ biết và ông sẽ không đánh chúng ta, vì bộ da sói có thể dùng được nhiều việc.

Youache đồng ý. Hai anh em để một con chó canh giữ đàn gia súc và theo dấu con sói đi vào rừng... Cùng lúc họ càng đi sâu vào rừng rậm. Bỗng họ nhận thấy là đêm đã tới và, hơn nữa, họ vừa mất dấu con sói.

- Ta trở về đi - Youache sợ nên đề nghị, nhưng Kandache vung roi và nói:

- Anh không về trước khi tìm ra con sói.

Bỗng họ thấy một căn nhà tranh nhỏ.

- Có lẽ đây là chỗ ở của một nhà ẩn tu - cậu anh nói. Ta vào nhà ông đi, chắc ông sẽ cho ta tạm trú đêm nay. Trời đã khuya rồi.

Họ đi tới gõ cửa căn nhà tranh.

Họ vào một phòng nhỏ ấm áp, trần thấp lè tè. Hơi ấm tỏa ra từ một lò lửa đang cháy, nhưng không có ai ở đó cả.

- Chủ nhà chắc chỉ quanh quẩn đâu đây thôi, vì họ đã nấu bếp - Kandache nói.

Hai anh em cẩn thận đóng cửa lại để giữ hơi ấm. Họ nhìn quanh; căn phòng hơi tối và họ không thấy gì rõ lắm. Một cái bàn gỗ, một cái ghế duy nhất, trên tường có một chiếc kệ với vài cái đĩa. Nhưng một lúc sau Kandache thấy vật gì đó treo dưới cửa.

Cậu lại gần và thấy đó là con cừu non - con cừu của em trai cậu. Con cừu đã được lột da, móc vào một cây đinh.

- Nếu đây không phải là con cừu của em đã mất, ta thề sẽ không vung roi cho tới ngày chết - cậu nói.

- Như vậy, không phải con sói đã bắt nó sao? Youache rụt rè nói.

- Thế mà dấu vết chúng ta theo dõi đúng là dấu vết của sói - người anh lại nói... Nó đã dẫn chúng ta tới đây... Trong chuyện này có cái gì đó anh không hiểu được...

- Anh thấy mùi thơm không? Youache rút rè lại gần lò và mở cửa lò. Con heo sữa nằm trong lò, trên một cái mâm sắt lớn, đã chín được ba phần!

- O, em nghĩ rằng đây là con heo sữa của anh...

Anh cậu gật đầu. Hai cậu trai ngẩn ngơ nhìn con heo quay một lúc. Miệng họ ứa nước giải. Họ đói. Thế là Kandache nói:

- Không phải sói mà chính người ở nhà này đã bắt gia súc của chúng ta. Con heo quay trong lò là của chúng ta và chúng ta có quyền ăn nó.

- Nhưng em muốn đi khỏi chỗ này hơn - cậu em nói. Kẻ cướp là người hung dữ và y có thể trở về bất cứ lúc nào; y có thể làm hại chúng ta...

- Anh có cây roi và anh không sợ y; y là ai không quan trọng... Chúng ta sẽ chờ và bắt y bồi thường hai con vật.

Nhưng Youache khẩn khoản anh nên thật trọng:

- Trước hết nên biết tên trộm cướp đó ra sao đã, để chắc chúng ta có thể đối đầu với y không.

Kandache nhận là cậu có lý và họ tìm một chỗ ẩn nấp. Họ tìm ngay được một cánh cửa sập trên trần nhà, sau nó là một gác xép. Họ cũng tìm được một cái thang, nên leo lên đó để trốn. Cánh cửa sập hơi hở nên họ có thể thấy chuyện gì xảy ra trong phòng.

Sau đó một lúc cửa lều mở ra và hai cậu con trai kinh hoàng thấy hình như có một con thú lách vào.

Có phải một con sói? Bỗng con sói vùng vẫy và... nó biến thành một phụ nữ, một phụ nữ trẻ và rất xinh. Nàng mở cửa lò và ném vào một khúc củi nhỏ. Rồi nàng tới cái kệ, lấy một cây nến và đốt lên. Ở trên kia, hai anh em sợ run. Nhất định là họ đã gặp phải một nữ phù thủy vì cô ta có thể biến thành sói!

Thiếu nữ để cây nến trên bàn rồi đi mở cửa lò. Cô lấy món thịt quay ra và đem lại bàn, rồi bắt đầu ăn. Cô dùng tay rút từng mảng thịt lớn và đưa vào miệng. Mùi thơm của thịt quay lọt qua khe cửa sập: hai cậu con trai nuốt nước bọt ừng ực và tìm đập thành thịch.

Bỗng thiếu nữ vắt một khúc xương đã được găm kỹ xuống đất và ngẩng đầu nên nói:

- Các người ở trên kia, xuống đây một chút đi!

Hai cậu trai cảm thấy máu đông lại, họ rúc sát vào nhau không dám cục cựa.

- Không nên hoảng sợ - thiếu nữ nói thân mật. Tôi không làm hại các anh đâu, ngược lại tôi sẽ mời các anh ăn tối...

Hai anh em không tin tưởng lắm, nhưng có thể làm gì được?

Họ nghĩ rằng vâng lời thì hơn. Vì vậy họ đi xuống, Kandache đi trước tay nắm chặt cây roi; Yoyache theo sau, sợ muốn chết.

- Bỏ roi đi, anh bạn - thiếu nữ hòa nhã nói. Khách mời mà mang roi theo thì không lịch sự lắm đâu.

Nhưng Kandache càng nắm chặt roi hơn. Thế là thiếu nữ cười nhẹ, chỉ khoát tay và cây roi tuột khỏi tay Kandache, văng tới góc nhà xa nhất.

- Anh làm theo lời tôi thì có lợi hơn - thiếu nữ khuyên. Bây giờ, ngồi vào bàn và ăn đi. Các anh có thể ăn hết những gì còn lại, tôi không còn đói nữa.

- Dầu sao đây cũng là con heo mà cô đã bắt của chúng tôi - Kandache nói. Dầu không có cây roi trong tay, anh cũng không mất hết can đảm; và anh nói thêm:

- Còn kia là con cừu của chúng tôi treo trên cửa.

Thiếu nữ lại cười và bình tĩnh nói:

- Anh nói đúng; một con sói đã trộm gia súc của các anh, và con sói đó chính là tôi. Nhưng các anh theo dấu của tôi thì phiền phức cho tôi lắm. Tôi không muốn người ta biết tôi sống ở đây. Các anh phải hứa là không nói cho ai biết các anh đã thấy gì.

Hai anh em không có khả năng lựa chọn; người ta không thể đùa với một nữ phù thủy có thể biến thành sói rồi lại trở thành phụ nữ. Vì vậy họ hứa sẽ không nói gì cả.

- Tôi tin các anh - thiếu nữ hài lòng, nói. Tôi thấy rằng hai anh là người tử tế và tôi vui lòng thưởng cho hai anh vì hai anh biết giữ im lặng. Tôi sẽ tặng mỗi anh một món quà đẹp để làm kỷ niệm cho cuộc viếng thăm này. Nhưng trước hết hãy cho tôi biết các anh yêu quý đồ vật nào của mình nhất.

- Chúng tôi không có gì quý giá - Kandache trả lời. Tôi quý cây roi của tôi nhất trong tất cả những thứ thật sự thuộc về tôi.

- Được lắm - nữ phù thủy nói. Từ nay cây roi của anh sẽ có khả năng kỳ diệu. Nếu anh vung roi và nói "Dừng lại" thì người nào không chịu nghe lời anh sẽ đứng chôn chân tại chỗ. Y không thể cử động chừng nào anh chưa vung roi lại và bảo "Thôi". Còn cậu, vật được cậu yêu quý nhất là gì? nàng quay sang người em và hỏi.

- Cây sáo của tôi - cậu em thì thào.

Nữ phù thủy lại nói:

- Từ nay, mỗi khi cậu thổi chiếc sáo này, người nào lúc bình thường không làm điều cậu yêu cầu sẽ chịu theo ước muốn của cậu - nếu họ có khả năng làm việc đó. Nhưng phải chú ý: cây roi và ống sáo chỉ phục vụ hai anh nếu hai anh sử dụng chúng một cách khôn ngoan, khi hai anh thật sự cần tới chúng. Không được lạm dụng uy lực của mình, cũng không được làm hại người vô tội hay làm giàu cho mình mà có hại cho người khác. Nếu hai anh làm những việc đó, cây roi và ống sáo sẽ mất hiệu lực thần kỳ tức khắc... Còn một việc nữa... Ngày mai, các anh phải đi khỏi nơi đây trước rạng đông. Khi tia nắng đầu tiên lọt vào nhà, tôi lại biến thành sói... Khi là sói, tôi không hành động như lúc tôi là phụ nữ. Nếu hai anh còn ở đây, tôi sẽ xé xác và ăn thịt hai anh. Hai anh đã hiểu chứ?

Hai cậu trai hứa làm theo lời nữ phù thủy. Thiếu nữ nằm ngủ ngay trên mặt đất cạnh bếp. Hai cậu trai nằm gần cửa. Sáng hôm sau, Kandache thức dậy trước. Anh nhìn qua cửa sổ Trời còn tối, nhưng người ta đã